

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET ♦ ♦ SZERKESZTI: UNGER EMIL DR.

:: :: Kéziratok és szakkérdések :: ::
a szerkesztőség címére küldendők.

Előfizetési díjakat és hirdetésekért az
Országos Halászati Egyesület
(Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11
:: :: II. emelet 213.) fogad el. :: ::

Szerkesztőség: Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

M. Kir. Halélettani és Szenny-
víztisztító Kísérleti Állomás

MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HO KÖZEPÉN.

Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nemtagoknak előfizetési díj: {
Egész évre 12 pengő.
Fél évre 6 pengő.
Külföldre egész évre 16 pengő.

Állami alkalmazottaknak 50%-os kedvezmény jár.

:: :: Verantwortlicher Redakteur: :: ::
Dr. EMIL UNGER.

:: Administration: Ungarischer ::
Landes Fischerei Verein,
BUDAPEST, V.,
:: :: Kossuth Lajos-tér 11. II. 213. :: ::

HALÁSZAT = (FISCHEREI)

FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI

Organ des Ungarischen Landes Fischerei Vereins Budapest.

Redaktion: Kgl. Ung. Ver-
suchsstation für Fischerei-
biologie und Abwässerbe-
seitigung Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

TARTALOM: A pézsmapocok irtására megállapított jutalomdíj megszüntetése. — Többtermelés — értékesítés. — A réti sas halászati jelentősége. *Dr. Vasvári Miklós.* — Társulatok—Egyesületek. — Újdonságok—Vegyesek. — Arjegyzés.—Hirdetések.

Mai számunkhoz mellékeljük a XXXI. évfolyam tárgymutatóját és névjegyzékét.

INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND: Amtlicher Teil. — Mehrproduktion und Verwertung. — Die Bedeutung des Seeadlers für die Fischerei. — Gesellschaften und Vereine. — Vermischte Mitteilungen. — Fischpreise. — Annoncen.

ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET.

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar Kir. Földművelésügyi Miniszter.

75.690/1930.
II—4. szám.

A pézsmapocok irtására megállapított jutalomdíj megszüntetése.

A mezőgazdaságot, tőgazdaságot, töltéseket és gátakat erősen veszélyeztető pézsmapocok irtására előbb a múlt évi július 4-én kelt 66.800 sz. rendelettel 10 pengő, majd az ugyancsak múlt évi október 26-án 69.710. sz. alatt Címhez is intézett rendelettel minden elejtett öregebb pézsmapocok után 2 pengő s a fiatalabb után pedig 1 pengő jutalmat állapítottam meg.

Ezen jutalomdíj kitűzésével azon területek lakosságát, ahol a pézsmapocok előfordul, serkenteni óhajtottam a pézsmapocok minél gyökeresebb kiirtására. Tekintettel egyrészt arra, hogy az irtás nagyjában és sikerrel bevégeződött, másrészt pedig figyelemmel arra, hogy miután a pézsmapocok szőrméje amúgy is értéket képvisel, az irtással foglalkozó munkájáért ellenszolgáltatáshoz jut, a további jutalomdíjak kifizetését jelen rendeletem keltétől számítva beszünttettem.

Amidőn ezt Címmel a legszélesebb körben leendő közzététel végett közlöm, egyben felhívom, hogy a közzététel alkalmával mutasson rá arra is, hogy pézsmapocok kötelező irtása tárgyában 1926. évi október 16-án 68.917. sz. alatt kiadott rendeletem — melynek értelmében pénzbüntetéssel sujhathó az, aki az irtást elmulasztja — továbbra is érvényben van. A pézsmapocok további irtására tehát ezentúl is a legnagyobb gond fordítandó, nehogy e veszedelmes kártevő újbóli elszaporodásával nagy károkat okozzon.

Budapest, 1930. évi november hó 5-én.

A miniszter rendeletéből:

Barcza s. k.
h. államtitkár.

Többtermelés — Értékesítés.*

Folyó évi augusztus hó 24—31 között Budapesten ülésezett a nemzetközi limnológiai kongresszus. Népiesebben kifejezve az édesvizek tanulmányozásával foglalkozó tudományozások képviselőinek gyülekezete. Az itt tárgyalt tudományos kutatások eredményei tudvalevőleg nagyon közelről érdeklik a halászatot, mint az édesvizek egyik hasznosítását célzó gyakorlati emberi tevé-

* E cikket közelálló körökből küldték be. A mai viszonyok között azt hisszük általános érdeklődésre tarthat számot. Szerk.

kenységet, különösen pedig annak közgazdaságilag legjelentékenyebb ágát, a pontytermelő tógazdaságokat. A limnológiai kutatások adják meg a tógazdaságokban folyó termelési munka természettudományi alapját. Nem csoda tehát, ha ennek a kongresszusnak a tanácskozáseit a gyakorlati tógazdák is a legnagyobb figyelemmel kísérték. Egy ilyen érdeklődő francia haltenyésztő részéről érkezett is a tanácskozás elnökéhez egy érdekes levél, amelyet gyakorlati jelentősége miatt szósznerinti fordításban tartunk helyesnek ismertetni: „Miután élénk sajnálatomra nem tudok részt venni a budapesti kongresszuson, talán szabad volna arra kérnem: tárgyalassa a haltenyésztőkkel a ponty túltermelésének kérdését? Mindig többet s többet termelünk. Új módszerek még több termelésre adnak módot. Lengyelország, Románia, Magyarország óriási pontytenyésztéseket létesít. Mi történik, hogy fogyasztók is teremődjenek ehhez az évről évre növekvő termeléshez?”

Sajnos, a kérdést magába foglaló levél későn érkezett és így a kongresszus nem foglalkozhatott az abban felvetett kérdéssel. Valószínűnek tartjuk azonban, hogyha idejében kerül is az elnök kezébe, akkor sem igen tudott volna vele mit kezdeni, mert hiszen még csak nem is a gyakorlati termelésre vonatkozik, hanem a kongresszus feladata körén teljesen kívülálló gazdasági tevékenységre: az értékesítésre. Ebben a vonatkozásában azonban annál inkább érdekelhet bennünket, gyakorlati munkásokat, mert a francia haltenyésztő a pontytermelés legkényesebb pontjára tapintott rá.

Nem lesz tehát hiábavaló, ha kissé a magunk néző pontjából is foglalkozunk a dologgal.

A francia kolléga a kereslet s kínálat megdöntetlen törvényéből kiindulva: „fogyasztók teremtését” említi. A fogyasztók körének tágítását! Szinte hallom a nagyközönség köréből a szíves jótanácsot: „Hát adják olcsóbban a halat, mindjárt lesz több fogyasztó!”

Csak hogy arra szintén nem gondolnak, hogy a kereslet s kínálat törvénye mellett van még egy törvény, amelyet büntetlenül szintén nem lehet figyelmen kívül hagyni, éspedig az, hogy: *termelni csak azt érdemes, amit illő áron értékesíteni is lehet!*

Ez az illő ár négy tényezőtől tevődik össze; ezek: a termelési költség, a termelői haszon, a forgalombahozatal költsége és a forgalomba hozó, vagyis kereskedő, haszna. Ha az eladási árból nem lehet kielégíteni azokat az igényeket, amelyek e négyféle tényezőhöz fűződnek, akkor már hiba van a kréta körül s a következőképpen az, hogy a termelést korlátozni kell, amikor aztán a kínálat és kereslet közötti arány megváltozván, az ár ismét *illővé* válik. Vagyis az árat nem lehet tetszés szerinti, mintegy mesterségesen megszabni; az természetszerűleg, automatikusan szabályozódik.

A fentebb említett tanács tehát nem használható. A gyakorlatban a fogyasztás növelése csak megfelelő propaganda útján lehetséges: az áru hatékony ismertetésével, hirdetéssel s egyben új piacok teremtésével. Az ilyen propaganda eredménnyel azonban csak akkor járhat, ha ama két szerv között, mely az árut előállítja s amely azt a fogyasztóhoz juttatja, tervszerű együttműködés van. Ez nem oly könnyű dolog, amint első pillanatra látszik, mert a kereslet és kínálat alapján kialakuló árhoz képest várható haszonon ők ketten osztozkodnak. Hogy az osztozkodásnál mindenik a maga részére akarja a nagyobb felet, azon nincs mit csodálkozni. A piacon és az értékesítés körül előálló zavarok, mind ezekből az érdekelletétekből állanak elő.

Ha valaki pl. figyelemmel kíséri a németországi álla-

potokat, ahol évek óta rendes halbörzével dolgoznak (Cottbus) abból a célból, hogy a termelőket és a kereskedőket egyetértő működésben egyesítsék, látni fogja, hogy minő nehézségek állanak az ilyen jóhiszemű törekvések útjában, éppen az anyagi és érdekelletétek következtében. A német piacon a termelők és kereskedők ma is szemben állanak egymással s harci zajjal töltik azt meg.

Mindez azt mutatja, hogy a halértékesítés terén igen nehéz a helyzet, s a francia tenyésztő aggodalma megokolt.

Hogyan állunk már most ezzel a kérdéssel idehaza?

Magyarországnak a háborút megelőző időben szépen fejlődő halászata volt, amelynek termékeit akadálytalanul lehetett értékesíteni, legnagyobb részben a nagymonarchia határain belül.

A háború következtében beállott gazdasági összeomlás maga alá temetett aztán mindent. Mikor a romokon az új élet megindult, Magyarországon kereken 8000 kat. hold vízterületű tógazdaságot lehetett összeszámlálni, amelyek üzeme bizony az akkori gazdasági viszonyok között nem lehetett valami nagyon belterjes; pontytermelésüket abban az időben 10.000 q-nál többre nem becsülhetjük. Azóta a pontytermelő tógazdaságok területe megkétszereződött, vagyis ma 16.000 kat. hold. Ez a megnövekedés mind modernül berendezett területet jelent, amelyen a legintenzívebb gazdálkodás folyik, ennek következtében a termés nem 100 százalékkal, hanem jóval többel növekedett, vagyis ma legalább 25.000 q-ra becsülhető. A termés ilyen jelentékeny fokozása mellett is azonban megállapítható, hogy a *ponty* ára a legutóbbi időkhöz is illő nívón volt, mert pl. a háború előtt átlagban kilogrammonként 1.36 koronára tehető termelői árával szemben, még a múlt évben is 1.40—1.50 pengőt kaptak a termelők, vagyis a hálnál az index maradt 100, míg egyéb őstermelői termékénél jelentékenyen alább szállott.

A magyar halpiac tehát olyan megnyugtató stabilitást mutatott a legutóbbi időkhöz is, amire például a németek hiába törekedtek idáig.

A magyarázatát ennek a kedvező dolognak megtaláljuk, ha kissé visszatekintünk a háború óta történetekre.

A gazdasági újjáéledés a „többtermelés” jelszava alatt indult meg. A halászatot, különösen a pontytermelő tógazdaságokat, olyan területek tartották, amelyen haszonnal lehet dolgozni. Így alakult meg a Magyar Tógazdaság Rt. és létesített mintegy 1000 kat. holdon új tógazdaságot, érdekkörébe vonván még további 1000 kat. holdat. Csak hogy a Rt. megalakulásával egyidejűleg ugyancsak terjeszkedni kezdett Magyarországon a Szlavóniából kiszorult Haltenyésztő és Halkereskedelmi Rt. is, s hirtelenében ugyancsak épített mintegy 2000 kat. hold új tógazdaságot. Ezeknek a hatalmas megmozdulásoknak következményeképp előrelátható volt a termésnek is hatalmas megnövekedése, s annak napról-napra nehezebbé váló értékesítése.

Halkereskedésünk korántsem volt oly módon megszervezve, mint a többi mezőgazdasági termékekkel való kereskedelem. Aránylag kevés olyan tőkeerős halkereskedő volt, aki a mutatkozó tömegárut megfelelő ár és kezeség mellett átvehette volna, különösen tekintettel arra, hogy sok tógazdaságban a helyi viszonyok nem alkalmasak a halak huzamosabb ideig való raktározására, s így az átvétel határidőhöz van kötve.

A halkereskedelemnek három alkotó eleme van: tőkebefektetés, üzemi kiadások és kockázat. Ez utóbbi előállhat a halak elhullása vagy kihitelezése következté-

ben. Minél kisebb tőkeerővel rendelkezik a halkereskedő, annál kisebb kockázatot vállalhat. Árajánlata annál olcsóbb lesz s egyszerre csak kisebb mennyiség átvételére szorítkozik. Ha aztán még versenytől sem kell tartania, kihasználja a termelő szorult helyzetét. Megtörténhetik ugyan, hogy egyik-másik tógazdaság egy-egy kisebb halmennyiségért talán nagyobb árat is kap — a pillanatnyi helyzetből kifolyólag —, de aztán a többi annál bizonytalanabb a jövőt illetőleg. Vagyis a piacon nincs semmi biztonság s így a termelés is teljesen sötétben tapogatózik! Tényként jelentkezett aztán az, hogy a magyar pontytermésnek csak legfeljebb 30%-át lehet belföldön elhelyezni, a többit külföldre kell vinni. Csakhogy Magyarországon kívül más államok is termelnek exportra halat, s legfőképp pontyot: Jugoszlávia, Franciaország, Oroszország és Románia. Ezek a mi versenytársaink, mert kérdés, hogy a külföldi kereskedő éppen hozzánk jön-e majd a neki szükséges áruért?

Ezek a megmondások és tények készítették a Magyar Tógazdaságok Rt.-ot arra, hogy külön olyan értékesítő szervezet létesítsen, amely a mutatkozó nagy feladat megoldását: a magyar halpiac stabilitásának a biztosítását megvalósítsa. Így jött létre a Magyar Tógazdaságok Rt. saját gestiójában a Halértékesítő Rt.

Mindenekelőtt megállapítandó, hogy ez az új szerv nem szorítkozhatott csupán csak a Magyar Tógazdaságok Rt. concernjéhez tartozó tógazdaságok haltermésének értékesítésére, mert azzal magával az európai halkereskedelemre árszabályozó hatást jelentő üzleti politikát folytatni egyáltalán nem is lehetne. Magának Csonka-Magyarországnak évi haltermése ugyanis 25.000 q-ra tehető, ehhez jön azután a bennünket, vagyis a budapesti és bécsi piacot közvetlenül érdeklő Jugoszláv államnak cca. 20.000 q évi haltermése is, úgyhogy csak e két állam haltermése összesen már cca. 45.000 q-t képvisel. De figyelembe kell venni Csehszlovákia, valamint Lengyelország haltermését és ennek kapcsán a németországi és újabban a francia halterméseket is, nem említve Oroszországot, ahol a haltermés egy jelentékeny hányada a lengyel értékesítési területre gravitál, sem pedig Romániát, melynek haltermése a háború előtt közismerten óriási volt s amelynek hatása a mi piacunkra most már ismét csak idő kérdése.

Az illetékes tényezők céltudatosan munkálkodtak tehát azon, hogy a Magyar Tógazdaságok Rt. és a Halértékesítő Rt. működési körét megfelelő mértékben tágítsák. Ezeknek a törekvéseknek eredménye lett a megszünt Haltenyésztő Rt. kezelésében volt szlavóniai tógazdaságok visszaszerzése, s a Haltenyésztő és Halkereskedelmi Rt.-gal való fúzió. Így jutott az az érdekelttség oda, hogy Magyarországon kereken 5600 kat. holdon, Szlavóniában pedig 3700 kat. holdon termelhet kereken évi 25.000 q kereskedelmi halat.

Kereskedelmi tevékenységét oly módon is tágította, hogy idegen termelők halát is vásárolja úgy, hogy összesen évi 33.000—35.000 q forgalmat bonyolít le. Ilyen halmennyiségre szükség is van, hogy azzal a közép-európai piacon pozíciót foglalhasson el.

De ennek a halmennyiségnek forgalomba vonása egyidejűleg más irányban is óriási munkát követelt. Lengyelországot ez az érdekelttség tárta fel a magyar fogyasztás részére. Ott egyetlen olyan halkereskedő sem volt, akinek halszállító kocsija lett volna, s aki a legkisebb kezességet is nyújthatta volna a termelőknek. Külön halkereskedelmi vállalatot kellett igen nagy befektetéssel létesíteni Varsóban és Lodzban; eredmény az, hogy ma már 7000 q halat vihet ki oda. Éppen így rendezkedett be

jelentékeny tőkeáldozattal, magyar kivatalnokokkal Németország több városában: Drezdában, Berlinben, Frankfurtban, Quedlinburgban, Göschwitzben, Lugauban, Hamburgban. Ezenkívül Bécsben, Grácban, Belgrádban, Pozsonyban, a cseh-morva bányavidékeken is árusítja összekötéseivel révén a magyar halat. Mindezek a helyeken, de a belföldön is a legélénkebb propagandával igyekeznek a fogyasztók körét növelni. A Halértékesítő exporttevékenységét az utolsó három évre az alábbi számok mutatják: 1928/29-ben kivitt 9526 q Csonka-Magyarországon termelt élő pontyot, 1929/30-ban 10.884 q-át. Ezekben az években az ország egész kivitele friss halban volt: 1928-ban 12.722 q, 1929-ben 18.039 q. Ebben a mennyiségben azonban benne van a jegelt áru is. Így is nyilvánvaló, hogy az egész exportnak jóval több, mint a fele esik a Halértékesítő Rt.-ra. Még nagyobb az arány, ha csak a tógazdaságok pontytermését vesszük figyelembe, ami az országban — amint már jeleztük — 25.000 q-ra tehető; ennek az egész termésnek a felét maga szállítja ki a Halértékesítő Rt.

És mégis nem egyszer hallottunk azokról a naiv vadakról ezzel a vállalkozással kapcsolatban, amely „kartell“, „árletörést“ stb. emleget!

Hogy kartellről nincs szó, azt az érdeklődők más halkereskedők hírlapi hirdetéseiből is láthatják. Az ország haltermésének fele a Halértékesítőn kívül értékesül!

Az „árletörés“ persze csak a termelői árra értendő. Nem tagadható, hogy minden kereskedő magas eladási árra törekszik. Sajnos, annak elérése azonban nem a kereskedőn múlik, hanem — amint azt már említettük — elsősorban a fogyasztó közönségen. No meg azután a konkurencián is; — éppen erre nem gondolnak a vásárlók! A Halértékesítő Rt. a Magyar Tógazdaságok Rt.-gal való szoros kapcsolata révén tulajdonképpen *haltermelő* is és saját termése elég jelentékeny, mert magyarországi és szlavóniai tógazdaságaiban évi 25.000 q-ra rug. Ha már most lenyomná a vásárlási árakat, akkor a tisztán kereskedelmi konkurencia is olcsóbban vásárolna és így olcsóbban is adhatna el. Ez az olcsó ár aztán azt a 25.000 q-t is magával rántaná, mert a hallal nem lehet oly módon spekulálni, mint az egyik évről a másikra elraktározható áruval. Megértheti ebből mindenki, hogy egy olyan eladási szervnek, amely a *termeléssel* oly szoros kapcsolatban van, mint a Halértékesítő, csak egy törekvése lehet: az, hogy *olcsón* ne kerüljön a hal a *kereskedelmi* versenytársak kezébe!

Ebből azonban természetesen haszna van minden, rajta kívül álló *termelőnek* is.

A Halértékesítő a saját érdekkörének mintegy 25.000 q-a halán kívül vásárol még kereken 10.000 q halat, s mindezt értékesíti is. Mi lenne, ha ebbeli működését megszüntetné! 35.000 q-val több halat kínálnának egy erős vevővel megfogyott piacon. Elgondolható, hogy hatna ez. Micsoda árzuhanás következne be, vagypedig az, hogy a halat egyáltalán nem lehetne eladni.

Az idei évad elége intő példa ezirányban. A nehéz gazdasági viszonyok következtében a külföldi piacokon némi árviisszaesés mutatkozott. Ezzel egyidejűleg a Halértékesítőt bizonyos, éppen a vele szorosabb összekötésben álló kis csoport termelő részéről jövő támadások abba a helyzetbe hozták, hogy a vételeket korlátozni volt kénytelen. Az eredmény az árak nem várt zuhanása volt s bizony hiába várják a termelőink az idegen vevőket, hogy jó árakat kapjanak halukért. Azok csak akkor jönnek hozzánk, ha olcsóbban kapják itt a halat, mint bárhol máshol.

Ezekon a dolgokon érdemes kissé elgondolkodni akkor, amikor a francia haltenyésztő felveti a kérdést, mit is kellene csinálni, hogy a folyton növekvő ponty-termésen túl tudjunk adni!?

Magunk alatt vágni a fát, semmi esetre sem!

Megvételre keresünk jövő évi kihelyezésre, hízaláshoz 3—5 dekás súlyú

ponty ivadékot!

— Ajánlatokat kér, ár megjelöléssel —

Gróf Széchenyi Viktor uradalmi intézősége, Kőröshegy, Somogy megye.

A réti sas halászati jelentősége.

Írta: Dr. Vasvári Miklós, a M. Kir. Madártani Intézet asszisztense.

A „Halászat“ előbbi számában a halászsasról írva megemlítettem, hogy a réti sas-félék (*Haliaeetus*) is kedvelik a haleledelt. Minthogy azonban ezek között szintén van hazai faj, amelynek illetékesen szükséges közelebbi ismeretét elősegítenünk, az alábbiakban igyekszem róla képet adni a halgazdaság szempontjából.

A réti sas (*Haliaeetus albicilla* L.) nevében tulajdonképpen csak a magyar nyelv használja a „réti“ szót, ezzel is kifejezve mindenestre azt, hogy tartózkodási helye nem száraz terület. Az idegen nyelvekben azonban gyakran egyenesen a vízrel hozzák vonatkozásba, amennyiben a német „Seeadler“, az angol „Sea-Eagle“ stb. a tudományos nevében szereplő *Haliaeetus* „tengeri sas“ szóval egyértelműek. Tehát ezek az elnevezések azt fejezik ki, hogy a réti sas a tenger, illetőleg általában nagy vizek mellékének lakója, és pedig lehet mondani, kivétel nélkül. Hogy azután a vízből való prédát fog-e vagy sem, arra nézve felvilágosítást adnak némely szervezeti sajátságai is, nevezetesen főleg lábalkotása. A csüd csak félig tollas, nem úgy, mint az igazi sasoké, lábujjai közt pedig, épúgy, mint a halászsasnál a kötőhártya hiányzik, ami az ujjak könnyebb mozgását teszi lehetővé. Érdekes, hogy a réti sas csüdjének pajzsozása is hasonló részben a halászsaséhoz, mert nagy táblás pajzsok csak a csüd alsó felén vannak, míg feljebb elaprózódnak; az ujjak alulról pedig szintén érdes, hegyes pikkelyekkel borítottak, mint a halászsaséi.

Ha egy pillantást vetünk összehasonlítóló a réti sasra és halászsasra, rögtön eszünkbe ötlük, hogy előbbi nem v e t e d h e t i k halfogás dolgában utóbbival. Elég csak a halászsas egész megjelenésében és mozgásában megnyilvánuló könnyedséget összemérni a réti sas ugyan méltóságteljes, de mégis nagyságából és termetéből önként következtethető valamelyes nehézkességével. Körülbelül hasonlóan áll a dolog köztük, mint az albatroszok és sirályok között; mert a n a g y t e s t ű albatroszok sem ügyes halászok, amennyiben legfeljebb a víz felszínén úszó, de különösen a döglött halat szedik fel (egyéb tengeri állatokon kívül) és azonkívül is nagymértékben dögevők.

A réti sas csak nagyságához mért nagy halakat fog, márcsak azért is, mert a természetesebb halak kevésbé ügyesek és fürgék. Az ép, egészséges halat csak úgy tudja megkeríteni, ha az a víz felszínén úszik, vagy pedig egészen sekély vízben ragadhatja meg. Bizonyos, hogyha

tisztán egészséges halak fogásából kellene megélnie, aligha bírná ki, mert mégsem egészen és kizárólag halászatra termett madár és ezért a halat igyekszik lehetőleg könnyű módon, nagyobb fáradság nélkül megszerezni. Erre vonatkozólag érdekes adatokat találunk Lakatos Károly könyvében (Magyarország orvmadárfaunája, Budapest, 1910.), melyben azt írja, hogy a „dóci tó“-nál (Csongrád m.) szárazság idején a sekély vízben tengődő sok féldöglött hal nagyon odavonzotta a réti sasokat. „Gyakran fél vagy egész tucatot is lehetett látni egyszerre a tó fölött“ írja Lakatos, aki azt is említi, hogy a Tisza felső vidékén a réti sasok (és vadmacskák) csaknem egész télen át a vidra által jégre kirakott halfejekből táplálkoztak. Mindezekkel azonban nem egészen jól egyeztethető össze az az állítólagos ügyesség, amelyet Lakatos tulajdonít a halászó réti sasnak. Ebbeli ügyességét különben — amennyire tudom — rajta kívül más annyira ritkán dicsérte meg és nehezen is képzelhető el, hogy oly ellentétes tulajdonságok megférjenek egy madárban. Amelyik faj ugyanis oly szívesen kap a döglőn vagy általában az „olcsó“ prédán, az egyébként sem szokott valami nagyon ügyeskedni. *Petényi* is írja, hogy madarunk a folyóparton a döglött halakat szokta összeszedni. Fontos megfigyelésnek tarthatjuk *Wildburg Aladár báró* azon észleletét, hogy a réti sas, ha teheti a halászsastól elveszi a zsákmányát. Vagyis ugyanazt teszi, amit a kevésbé ügyes és amelleti kényelmes ölyvek és kányák megtesznek a tehetségesebb ragadozókkal, amikor mondjuk a vándorsólyomtól koldulják el a prédát. A réti sasnak a halászsassal szemben való ezen viszonyát azért is emlitem, mert legújabbban *Uttendörfer* közli, hogy réti sasfészek alatt egy fiatal halászsas maradványait találták, vagyis ezt zsákmányul ejtette erősebb rokona és nem messze a fészektől egy öreg halászsas maradványait lelték meg. *Uttendörfer* megfigyelései szerint a halászsas elleneséget lát a réti sásban és ez többszöri észleléskor megnyilvánult abban, hogy a szomszédos halászsas üzte a keringő réti sast. Én azt sem tartom azonban lehetetlennek, tekintettel *Wildburg* br. adatára, hogy a fenti gyilkosság eredete szintén kenyéririgységre vezethető vissza, amennyiben az is megtörténhetett, hogy a réti sas a halászsas zsákmányát kívánta és amiatt támadta meg. A réti sast *Wildburg* br. az Al-Dunánál csakis sekély vízben látta „halászni“, úgy, hogy a poshadt vízben elgyengült és gyakran felszínre jövő halakat fogdosta. Ugyancsak ilyen könnyű halfogási módját figyelte meg *Floericke* is, aki szerint Romániában a réti sas különösen a kövér és öreg ikrázó pontyokra jár rá és a sekély vízben komikus ugrándozások között 10—15 kg-os példányokat is elfog, vagyis gyalogosan halászik.

A réti sas táplálkozásában egyébként a halnak nincsen olyan általános szerepe, mint némelykor állítják, legalább is a saját fáradsága árán szerzett eleven hal nem éppen gyakori eledele. *Rörig* gyomortartalom-vizsgálatai szerint is ez az eredmény; a megvizsgált anyag igaz, hogy elég csekély, mert összesen csak 31 példány gyomrából való táplálékot vizsgált meg, de csupán három esetben talált halat. A M. Kir. Madártani Intézet gyűjteményében levő 26 réti sas-gyomortartalomban pedig csak 7 esetben találtam halmaradványokat. A fészkek közelében is elég gyakran akadnak halmaradványokra, aminek azonban részint az az oka, hogy a halszállkák és csontok többnyire teljesen megemésztődnek és így a köpetek főleg a zsákmányolt vízimadarak tollaiból vagy esetleg emlősök szőréből állanak. *Uttendörfer* munkatársaival egy pommerániai réti sas-fészek alatt

néha talált halmaradványokat is, éspedig több ízben meglehetősen nagy csukáktól származókat. Uttendörfer különben éppen abból következett a haltáplálék nagyobb jelentőségére, hogy a köpetek kis számmal találhatók. *Sievert* egy brandenburgi fészek alatt 5—6 fontos csukák kopolyúfedőit találta és azt mondja, hogy a réti sas, úgy látszik különösen kedveli ezt a halat, mert kivált ikrázáskor a sásosban tartózkodik és ott könnyűszerrel elfoghatja.

Az eddigi megfigyelések és vizsgálatok mind igazolják azonban azt a tényt, hogy a réti sas tápláléka nagy részben víziszárnyasokból kerül ki. Könnyen érthető, ha a legtömegesebb fajok szolgáltatják a főmennyiséget, aminthogy pl. ilyen a szárcsa is. Leginkább megnyilvánul a vízivad iránti nagy előszeretete nálunk a Hortobágyon, ahol az óriási vadlúdtömegek vonzzák oda nagyobb számban a réti sasokat, melyek a sebzett és hullott példányokat falják fel.

Ha egyesek kiemelik a réti sas halászati szenvedélyét, így *Engelmann* is, de ugyancsak elismeri e madár minden kutatója, hogy úgyszólván a legsokoldalúbb zsákmányolási hajlammal rendelkezik a nagyobb ragadozók közül. Márpedig ebből is belátható, hogyha annyi mindenféle állatot összefogdos, a halakra nézve ez tehermentesítést jelent, még hozzá a halprédát akárhányszor dögölt állapotban szerzi. Ezt az utóbbi szempontot kiemelik az amerikai fehérfejű réti sas (*Haliaeetus leucocephalus* L.) táplálkozására nézve is.

Mindezt tekintve a mesterséges halastavaknál különösen nem veszedelmes madár a réti sas. Ha pedig valahol túlzó aggodalomból nem jó szemmel néznék ilyen helyeken, amikor rövid vendégszereplésre megjelenik, úgy inkább valami módon igyekezzünk elriasztani, de ok nélkül el ne ejtsük. Egyébként valódi okot találni elejtésére alig lehet, még azt sem, hogy vadászatilag valami nagyon káros volna, de azt sem, hogy trofeának készítsessük ki, mert lesz idő, mikor a lelkiismeretfurdalás fogja vádolni azokat, akik hozzájárultak kipusztításához. Ma már alig néhány fészkelő párunk van! Különösen a Duna mellékén lehet még számítani fészkelésre és a Duna—Drávaszög vidékén, a régi klasszikus réti sasterületen élnek még legzavartalanabban ma is Frigyes főherceg védelme alatt. Mentsük meg legalább a még meglevőket, hogy meg ne fozsuk a nagy természetet és kicsiny magunkat ettől a természeti kincstől.

A tászari Erdőhivatalnál 8—10 dekás súlyú elsőrangú tükörponty-ivadék kapható.

TÁRSULATOK—EGYESÜLETEK.

Az Országos Halászati Egyesület választmánya f. év november hó 12-én Répássy Miklós elnöklété alatt ülést tartott melyen jelen voltak: Corchus Zoltán, Csörgéy Titusz, dr. Dobránszky Béla, dr. Goszthony Mihály, dr. Iklódy-Szabó János, Kócsy Imre, dr. Kovács Vilmos, Paluzsa László, Purgly Pál, Szalkay Zoltán, Zimmer Ferenc, ifj. Zimmer Ferenc, választmányi tagok, Fischer Frigyes igazgató, dr. Unger Emil a „Halászat“ szerkesztője, Illéy Zoltán titkár, Némethy Endre pénztáros.

Távollétüket kimentették: Antalfy György, dr. Isgum Ádám br. Szurmay Sándor és dr. Tomcsányi Vilmos.

Elnök üdvözlöi a választmányi ülésen megjelenteket, felkéri az igazgatót a tárgysorozat ismertetésére.

1) *Igazgató* felolvassa Neufbourg francia haltermelő levelét, amelyet a nemzetközi limnológiai kongresszus vezetőségéhez intézett s amelyet a kongresszus a levél késő beérkezése miatt tárgyalni

nem tudott, s éppen ezért illetékes intézkedés végett a halászat egyesülethez tett át. A levélben Neufbourg aggódik a ponty túltermelése miatt és érdekli, hogy miként kellene a termés elhelyezése felől gondoskodni.

Többek hozzászólása után a választmány akként határozott, hogy az elnökség válaszolva a levélben foglaltakra értesíti Neufbourgot arról, hogy a magyar termelők és kereskedők a pontyfogyasztás emelése végett erőteljes propagandát folytatnak, s nagy költséget igénylő értékesítési szerveket létesítenek, ami a pontyfogyasztás jelentős emelését vonja maga után. A választmány utasította az elnökséget arra is, hogy a levélben intézzen kérdést az érdeklődőhöz az iránt, hogy Franciaország termelése milyen nagy, mekkora a fogyasztás és vajon minő intézkedések történtek a belső fogyasztás fokozására.

2) *Igazgató* felolvassa Kiss Ignác ugornyai halkereskedő levelét, melyben Romániából behozott hal, de főleg a harcsa vámjának felemelését kéri.

A választmány beható tárgyalás után megállapította, hogy a fölmerült panasz csak helyi jellegű lehet, mert a Romániából szállított harcsa vámjá q-ként 30 aranykorona, de egyébként is Románia október hó 1-től kezdve a hal kivitelét eltiltotta; a panasz ezért ma már időszerűtlennek tekinthető, úgyhogy ez ügyben további lépésre szükség nincs.

3) *Igazgató* bejelenti, hogy az elmúlt választmányi ülés óta a tengeri hal behozatalát egy időközben kiadott kormányintézkedés vámmal sújtotta. A kormányrendelet csupán a konzervgyártás céljaira szolgáló heringfajta halak behozatalánál tett kivételt, amelyből bizonyos mennyiséget vám nélkül bocsátunk be. A kormányintézkedés szerint a vámnélkül behozható tengeri hal mennyiségét külön rendelet fogja szabályozni.

Az a körülmény, hogy a behozható hal mennyiségek szabályozása megtörtént-e, ezidőszert nem ismeretes.

A választmány utasította az igazgatót, hogy az illetékes ügyosztályoknál tudja meg, vajjon a vámentesen behozható tengeri hal mennyiségét szabályozó rendelet kiadatott-e már, s amennyiben lehetséges, hasson oda, hogy tengeri hal vámentesen semmiféleképp se legyen behozható az országba.

4) *Igazgató* bejelenti, hogy meghívást kapott a jövő év tavaszi országos mezőgazdasági kiállítást előkészítő bizottsági ülésre, amelyen letárgyalják a jövő évi kiállítás terjedelmét és méreteit. Felkérték a halászati csoportot újból, hogy a kiállításon vegyen részt.

A választmány elvileg elhatározza, hogy részt vesz a mezőgazdasági kiállítás halászati csoportjának megszervezésében, azonban a múlt év tapasztalatain okulva feltételekhez kívánja kötni a kiállításon való részvételt, amely a résztvevő termelőkre jelentékeny anyagi áldozattal és inkább erkölcsi, mint anyagi előnnyel jár. Eppen ezért a halanyag felszállításának 50 %-os kedvezményét a MAV-tól előzetesen kívánja biztosítani, másodsor a Budapestre kiállítás céljából felszállított halak fogyasztási adójának elengedését is kívánja. Minthogy a halászati kiállítás a mezőgazdasági kiállításnak igazán attrakciója volt, az OMGE-val tárgyalni kellene az iránt is, hogy a belépőjegyekből a kiállítás költségei számára bizonyos megtérítés nyujtassék, mert az akváriumok vízdíjainak költsége a termelőket szintén súlyosan veszi igénybe.

A választmány megbízza az igazgatót, hogy ezen kérdéseket tisztázza és a választmánynak annak idején tegyen jelentést.

5) *Dr. Unger Emil* indítványozza, hogy ez év tavaszán az összes halászati érdekeltek, de főleg a folyami halászok bevonásával halászati nap, ezzel kapcsolatban háromnapos halászati tanfolyam tartassék.

A választmány többek hozzászólása után akként határozott hogy a halászati tanfolyam megtartását az előző évek tapasztalata alapján nem tartja annyira fontosnak, hanem az évi közgyűléssel egyidejűleg halásznapot lehetne tartani, amelyen egyrészt gyakorlati előadások tartatnának a halászati érdekeltek tájékoztatása végett, másrészt alkalom nyujtatnék a halászzal foglalkozó kívánságainak, nézeteinek és tapasztalatainak előadására. Úgy a halásznapi, mint a közgyűlés határnapja leghelyesebben a mezőgazdasági kiállítás idejében lehetne.

A választmány utasítja az elnökséget, hogy e tekintetben, a fenti irányelvek szerint intézkedjék.

6) Tagul jelentkezett gr. Károlyi László, uradalmi tisztartósága, Felgyő.

A választmány a közgyűlés utólagos jóváhagyásának reményében a jelentkezést elfogadta.

7) *id. Zimmer Ferenc* a következő indítványokat terjeszti elő: a) Javasolja, hogy halstatisztika fektetessék fel, mert addig amíg az ország terméseredményét csak megközelítőleg sem tud-

juk, addig nem tud a kereskedelem kellően intézkedni a belső fogyasztás és kivitel megfelelő irányításáról.

A választmány a külföldi mintákra és a németországi hasonló természetű kísérletek sikertelenségére való tekintettel egyelőre függőben tartandónak véli ez ügyben az eljárást.

b) A hal fogyasztási adójának ügyében szintén intézkedést kellene tenni, hogy egyrészt az aránytalanságok megszűnjenek, másrészt a Budapesten keresztül szállított hal fogyasztási adója elengedtesse.

A választmány felhatalmazza az indítványtevőt és az egyesület igazgatóját, hogy a székesfővárosnál az egyesület nevében ez ügyben eljárjanak.

c) Kéri a választmány intézkedését egy erőteljes halpropaganda érdekében.

A választmány alapos vita után megállapította, hogy erőteljes propagandára tényleg szükség van, amelynek anyagi eszközeit akként lehetne előteremteni, hogy úgy a kereskedelem, mint a termelők 3—3%/00 részét adnák az általuk megvett, illetőleg eladott halak árából e célra, s ez összeget az egyesület pénztárába fizetnék be, ahol az egyesület elnöksége a választmány hozzájárulásával intézkednék a propaganda eszközeinek és módjának megállapítása iránt. Intézkedés történt az iránt, hogy az erre vonatkozó felszólítás a „Halászat“ novemberi számában már jelenjék meg.

F.

TECHET RÓBERT

okleveles mérnök BUDAPEST

Vállalja HALASTAVAK tervezését és építését, régi tavak reorganizációját, tavak intenzív racionális kezelését, termések külföldi értékesítését, öntözések, lecsapolások tervezését és építését, földbirtokok felmérését, parcelázását, mérnöki és halászati szakvélemények készítését.

VIII., József-körút 43. sz. II.

TELEFÓNSZÁM: József 429—22.

Az Országos Halászati Egyesület választmánya f. évi december hó 4-én ülést tartott, melyen jelen voltak: Répássy Miklós elnöke alatt Corchus Zoltán, dr. Goszthony Mihály, dr. Iklódi-Szabó János, dr. Kovács Vilmos, Kuttner Kálmán, Löwenstein Emil, dr. Lukács Károly, Paluzsa László, Purgly Pál, Szalkay Zoltán és id. Zimmer Ferenc választmányi tagok, Fischer Frigyes igazgató, dr. Unger Emil szerkesztő, Illésy Zoltán titkár és Németh Endre pénztáros.

Távolléteket kimentették: br. Inkey Pál, dr. Isgum Ádám, dr. Korbuly Mihály és ifj. Zimmer Ferenc.

Napirend előtt elnök meleg hangon emlékezik meg id. Zimmer Ferenc munkásságának 40-ik évfordulójáról és a Zimmer cég 110 éves fennállásának jubileumáról, amely alkalommal a kormányzói kegy nevezettnek a kereskedelmi főtanácsosi címet adományozta. Bejelentette, hogy ez alkalommal az egyesület nevében őt üdvözölte, s ma is, amidőn erről említést tesz, nem hagyhatja szó nélkül azt, hogy egy egész élet munkája, kitaró szorgalma feltétlenül kiérdemelte a legmagasabb elismerést. Kívánja az egyesület és az egész választmány nevében, hogy azzal a fiatalos erővel és lankadatlan buzgalommal még hosszú időn át működjenek egyesületünk javára, hozzátartozóinak és barátainak örömeire. A választmány ez alkalommal meleg ünnepléssel csatlakozott az elnöki felszólaláshoz.

Ugyancsak napirend előtt igazgató felolvasta br. Inkey Pál levelét, amelyben jelenti, hogy a választmányi ülésen nem vehet részt. Minthogy levelében abbéli kételyének adott kifejezést vajjon a választmány tagja-e, a választmány egyhangúan megállapította, hogy őt ma is úgy, mint azelőtt a választmány tagjának tekinti.

1) Igazgató felolvassa Cziganek János halászmester kérelmét, melyben évek óta tartó betegségére és magas korára való hivatkozással az egyesülettől segítyt kér. Vác város polgármesterének értesítése szerint kérelmező a segélyzésre méltó.

Id. Zimmer Ferenc javasolja, hogy a segélykérelemnek a választmány helyt adjon, határozza el, hogy ilyen érdemes és a halászatban megöregedett egyéneknek az Egyesület esetéről-esetre támogatást nyújtson, s erre a célra egy alapot alkosson, amelyből az ilyen természetű kiadások fedezhetők lesznek. Ezen alap javára éppen az ő saját és cégének jubileumára tekintettel 500 pengőt ajánl fel.

Elnök hálásan köszöni az Egyesület nevében ezt a nemeslelkű adományt s a választmánynak javasolja, hogy jótékonyági alap címén a felajánlott összeg külön kezeltesse, s felhívja a választmányt, hogy hassanak oda, hogy ez az alap a tagok részéről egyes ünnepi alkalmakkor támogatásban részesüljön.

A választmány a fentiek szerint határozott.

2) Igazgató bejelenti, hogy id. Zimmer Ferenc választmányi taggal eljár Budapest székesfővárosánál a fogyasztási adó méltányos megállapítása és a budapesti tranzító halmak fogyasztási adó alól való felmentése iránt. Miután a székesfőváros illetékes körei ezen mozgalmat jóindulattal fogadták, beadványt kellene ez ügyben intézni a székesfővároshoz.

A választmány a beadvány elkészítésére az elnökséget felhatalmazta.

3) Igazgató bejelenti, hogy a kereskedelemügyi miniszter kiadta a vámmentesen behozható tengeri halak kontingensére vonatkozó rendeletét. E szerint bruttó súlyban (hordóval, sóval, jéggel) vámmentesen behozható: sózott fejnélküli hering 4540 q, friss hal 2150 q, szardella 418 q.

A választmány a tengeri hal vámmentes behozatala ügyében fenntartja előző álláspontját és a behozatalt indokolatlannak minősíti; felhívja az igazgatót, hogy az illetékes köröknél érdeklődjék aziránt, hogy egy tiltakozás minő eredménnyel járna. Az eljárás eredményéhez képest a rendelet megváltoztatását is kérheti.

4) Igazgató jelentést tesz az egyesület vagyoni helyzetéről, amely ez év végén előreláthatólag 4—500 pengő aktívával záródik. Erre való tekintettel kéri, hogy a „Halászat“ írói tiszteletdíja a szükséghez képest 10 fillérig felemelhető legyen. Ugyancsak kéri a választmány hozzájárulását ahhoz, hogy az ez évben megkezdett haljelölések eredménye érdekében a jelek bemutatóit az egyesület díjazhassa.

A választmány az írói tiszteletdíjak felemeléséhez hozzájárult, s ezt a szerkesztő diszkrécionális jogkörébe utalta, a haljelek bemutatóinak pedig, ha azok a jeleket használható állapotban szolgáltatják be és a találati helyet is megfelelően megjelölik, esetről-esetre 2 pengő jutalom kifizetését engedélyezi.

5) Igazgató utasítást kér a halstatisztika ügyében, amelyet a választmány mult ülésen függőben hagyott.

A választmány többek hozzászólása után hozzájárul ahhoz, hogy az egyesület a tógazdaságokhoz köriratot bocsásson ki a haltermelés bejelentése végett.

6) Tagul jelentkeztek: Arnold Lajos Dunaföldvár, Bárczay Ferenc Somogyszentmiklós, Farkas Mátyás Ercsi, dr. Gerlóczy Endre Budapest, Somssich Gyula Mike, Pataky Ernő Mórchely.

A választmány a jelentkezőket a közgyűlés utólagos jóváhagyásának reményében tagul felveszi.

7) id. Zimmer Ferenc bejelenti az egyesületnek, hogy Lengyelország a keszeg vámját egy-két napon belül a kétszeresére fogja felemleni.

Bejelenti másodszer azt, hogy Németországban a termelők gyűlései alapján tartani kell attól, hogy a vámok szintén vagy burkolt, vagy egyenes formában felemeljenek. Kéri az egyesület választmányát, hogy minden lehetőet kövessen el, hogy a magyar halászat létalapját veszélyeztető ezen intézkedések elháríttassanak.

Hosszas vita és többek hozzászólása után a választmány megbízta az igazgatót, hogy érdeklődjék ezen kérdések elintézésének módjairól, s rövid úton tegyen az elnökségnek jelentést, hogy ehhez képest küldöttség vagy eljárás útján kell-e a halászatot fenyegető bajok elhárítására a szükséges intézkedéseket megtenni.

F.

● HARCSA-IVADÉK ●

I-II. nyaras, hordótelekben is eladó.

Corchus Dezső és Zoltán
BUDAPEST IX., BORÁROS TÉR 3.

Hirsch Imre okleveles gazda

Magyarország és Horvát-Szlavonország legkiválóbb tógazdaságaiban szerzett 17 éves praksisa alapján, vállalja **tógazdaságok berendezését, kezelését, haltermékek bel- és külföldi értékesítését, feles és részes tógazdaságok számadásainak szakszerű vezetését és ellenőrzését, halászati üzemtervek, etetési előirányzatok, kihelyezési és lehalászási tervek készítését, valamint haltakarmányok beszerzését** az ország bármely részében

Debrecen, Szent Anna u. 35. (Telefón 24.)

ÚJDONSÁGOK—VEGYESEK.

Magyarország halászati statisztikájából a neudammi „Fischerei Zeitung“ f. é. október 26-án megjelent 43. száma közöl Dr. E. Petzall tollából adatokat, amelyeket kivonatossan itt is megemlítenünk vélünk, noha jobbára általánosan ismeretesek a szakkörökben. A kis cikk elején a szerző megemlékezik az 1928 29-es szigorú télről, melynek következtében a folyóvízi és tavi halászok munkája öt hónapig szünetelt. Rámutat a közvizek halászáinak ezáltal okozott nehéz gazdasági helyzetére, amelyet méltányolva a földművelésügyi kormány a hathetes általános halászati tilalmat egy hónapra korlátozta. Megemlíti, hogy ezzel szemben a mesterséges tógazdaságok nálunk akkor is elég jól prosperáltak, s közli pontyos tógazdaságaink jól ismert általános statisztikáját. (15.000 kat. hold vízterület, évi termelés kb. 25.000 métermázsza piaci anyag.)

A magyar halászatot elsősorban exportra dolgozó gazdasági ágának nevezi azért, mert a magyar lakosság vásárlóképesége csekély arra, hogy az összes termelt halárut elfogyassza. Az élő halakat viszonylagosan túldrágának mondja a magyar piacon. „Ha sikerülne a pontyot a lakosságnak jegelve, olcsóbb áron szállítani, a magyar halpiac javulna. Ezidén ilyen irányban történt próbálkozás, úgy látszik egészen jó eredményekkel.“

A magyar halak főfogyasztói Ausztria, Németország és Csehszlovákia mellett leginkább Lengyelország.

Az utóbbi országba történő magyar halexport, mely a háború utáni években a legnagyobb jelentőségű volt, legutóbb a cikkíró szerint azért mutat némi visszaesést, mert Lengyelország haltermelését fejlesztve, mind nagyobb szükségletét tudja saját termeléséből fedezni, másrészt felemelt halvámokkal is védekezik a külföldi behozatal ellen. (Az Oroszország felől Lengyelországba történő halimportról cikkíró nem szól.)

Végül közli a Balaton ismert fogási statisztikáját (mult évben kb. 12.000 q, elsősorban fehérhal, melyből 22 vagón került jegelve külföldre) és a magyar halexport és import 1929-es közzétett adatait. Összes magyar halexport: 18.039 q, 3.629.000 pengő értékben. (1928-ban ezzel szemben csak 12.722 q, 2.516.000 pengő összértékben, a halexportunk tehát még legutóbb is erős emelkedő irányt mutatott.)

Lengyelország fölött ebből 7076 q-át, Németország 5609 q-át, Ausztria 2770 q-át, Csehszlovákia 2346 q-át. Ezzel szemben behozatalunk 1929-ben 1571 q volt. Magyarország halkereskedelmi mérlege tehát aktív.

Dr. U. E.

Ismét egy jelölt ponty került elő a Balatonból. A Balaton Halászati Rt. igazgatósága újabb haljelet küldött a m. kir. halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomásnak. A jel a 3549. számot viseli s a földművelésügyi minisztérium kisebbfajta haljelei közül való. 1928 novemberében lett ezzel megjelölve egy kb. 22 dekás tükrös ponty.

Kálmán Rudolf Balatonszemesről küldte az értesítést, hogy 1930 október 21-én Dvorzsák Lajos sporthorgász Balatonszemesnél fogta ki a fentebb említett jelet viselő tükröspontyot, mely 57 cm hosszú, 19 cm széles és 3 kg súlyú volt. Két esztendő alatt tehát két és fél kilogrammot meghaladó súlygyarapodást ért el.

Ez a hatalmas növekedés minden kétséget kizáróan bizonyítja, hogy a jófajta magyar tógazdasági nemespontyok csupán természetes táplálékra utalva is megőrzik gyors növekedésüket és bár az alkalmazott jelölő módszer a hal megsebzésével jár, ez az utóbbi nem olyan súlyos, hogy a hal hamarosan ki ne heverné és növekedését lényegesen hátráltathatná.

Dr. U. E.

Tógazdaság összes teendőiben teljesen járatos, erőteljes, erélyes,

megbízható halászt keresek

Szent-Györgyre.

Taranyi tógazdaság, Somogy vármegye.

A ponty Amerikában. Külföldi lapok többször megemlékeztek már róla, hogy az Egyesült Államok vizeiben a ponty helyenként mennyire elszaporodott. Ilyen pontyos víz pl. az Illinois.

Érdekes amerikai apróságokról számolhatok be most a pontyra vonatkozólag W. E. Hoffmann „Carp Fishing in America“ című értekezése alapján, mely a *The China Journal of Science & Arts* nevű folyóiratban jelent meg. (1925., pp. 449—464.), s melyet a szerzője, aki a nemzetközi limnológiai kongresszuson Budapesten járt és így személyes ismerősöm lett, most küldött meg nekem.*

Ismerteti a ponty betelepítésének idejét Angliában, ami Linné szerint 1600-ban történt. Amerikában 1831-ben telepítették át először, tehát mostanában lehetne ünnepelni az amerikai ponty centenáriumát, ha ugyan ennek a halnak Amerikában volna valami becsülete. Csakhogy éppen ez nincsen neki odaát. Hoffmann szerint azért, mert az említett időpontnál jóval későbbben „német ponty“ néven újra igen nagy tömegeket exportáltak Amerikába, óriási propagandával hirdették kiváló tulajdonságait, minden vízben való tenyészhetőségét, minek az lett az eredménye, hogy a „piszkos kacsaszató-tavakban, mocsarakban“ és mindenfajta nem megfelelő vízben tenyésztett pontyok kellemetlen íze teljesen lejáratta ennek a halnak jó hírét az amerikaiak előtt. Csak természetes, hogy nem a kiváló német pontyokban volt a hiba, hanem a meg nem felelő vizekben.

Hoffmann rámutat a pontynak, mint *sporthalnak* kiválóságára, ismerteti saját és mások pontyhorgász élményeit amerikai vizeken, de nekünk legérdekesebb talán a ponty védelmére felhozott következő elbeszélése: „sok vád, melyet a ponty ellen emeltek hamis, és ez a hal megfelelően tenyésztve és elkészítve jóízű eledel. Hogy valóban ízletes a ponty, azt bizonyítja a tény, midőn egy alkalommal kétszázhuszonnégy emberrel, az észak-amerikai Hal- és Vadvédő Szövetség tagjaival és három kanadai kerület képviselőivel sikerült a pontyot etetni azzal az ártatlan csalással, hogy azt monták nekik, hogy „red snapper“-t tálaltak eléjük. A csalásra nem jöttek rá, s mindegyiküknek ízlett a ponty-étel.“

Dr. U. E.

*) A szerző a kínai Canton-ban biológus-professzor, de amerikai származású. Így jól ismeri a pontyot ázsiai őshazájából és Amerikából egyaránt.

Árjegyzés. A Halbizományi és Halértékesítő rt. és a Zimmer Ferenc halkereskedelmi rt.-tól nyert értesítés szerint *november* hó folyamán a *nagybani* halárak kilogrammonként a következők voltak:

Édesvízi élőponty	{ nagy	2:00—2:10 P
	{ közép	1:60—1:80 "
	{ kicsi	1:40—1:60 "
Édesvízi jegeltponty	{ nagy	1:20—1:80 "
	{ közép	1:20—1:60 "
	{ kicsi	1:00—1:40 "
Balatoni fogassüllő	{ I. oszt.	7:00— — "
	{ II. oszt.	5:00— — "
	{ III. oszt.	3:00— — "
	{ IV. oszt.	2:80— — "
Dunai süllő	{ I. oszt.	4:00—5:00 "
	{ II. oszt.	3:20—4:00 "
	{ III. oszt.	2:60—2:80 "
	{ IV. oszt.	2:00—2:40 "
Harcsa	{ nagy	4:00—4:40 "
	{ kicsi	3:00—3:60 "
Csuka	{ nagy	1:80—2:40 "
	{ kicsi	1:40—1:80 "
Compó		— — — "
Márna		— — — "
Kecsege		4:80—5:50 "
Kárász		1:40—1:60 "
Őn		1:20—1:60 "
Balatoni keszeg		0:60—0:70 "

Forgalom emelkedett, irányzat javult.

A lap kiadásáért felelős: Dr. Unger Emil.

MAGYAR TÓGAZDASÁGOK R-T
BUDAPEST V., Széchenyi-u. 1.

Több mint 6000 kat. hold terjedelmű tógazdaságaiból az alábbi helyeken: Balatonföldvár, Bia, Bicske, Csór, Gelej, Hortobágy, Iszkaszentgyörgy, Konyár, Mike, Nagyláng, Órspuszta, Peilérd, Sárd, Sáregres, Sárszentmiklós, Somogyszentmiklós, Szabadbattyán, Tápionszecső, Tüsképuszta, Varászló szállít tenyésztésre nemestörzsű egy- és kétnyaras pontyot, pontyanyákat, harcsa, fogassüllő-ivadékat és fogassüllő-ikrát.

TELEFÓN
■ AUT. 122—37.

HALKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

TELEFÓN: { Központi vásárcsarnok: Automata 854—48.
Fiókküzet: V., József-tér Automata 816—79.
Iroda: VIII., Hornyánszky-utca 18. József 335—39.

Veszünk és eladunk bármily mennyiségű élő- és jegelt halat.

ZIMMER FERENC
BUDAPEST, IX., KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOK.

BARTA LIPÓTNÉ
HALKERESKEDŐ

TELEFÓNSZÁM
IRODA: AUT. 850—71.
ÜZLET: AUT. 855—84.

BUDAPEST IX.,
KÖZP. VÁSÁRCSARNOK.

HALBIZOMÁNYI ÉS HALÉRTÉKESÍTŐ
R.-T. HALNAGYKERESKEDÉS
BUDAPEST

Telep és iroda: IX, Csarnok-tér 5
Elárusító hely: IX, Közp. vásárcsarnok
Központi iroda: V, Széchenyi-u 1
T.: Aut. 122—37

Telefonszám:
Nappal ■ Aut. 856-36.
Éjjel ■ Aut. 105-32.
Szállítási osztály József 348-48.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok r.t. kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű gyorsnövésű cseh, bajor egy és kétnyaras pontyokat, anyapontyokat s minden más tenyészhalat, megtermékenyített fogassüllőikrát, valamint etetési üzemre berendezett tógazdaságok részére különféle haltakarmányt.

Bizományi eladásokat kedvező feltételek mellett vállal el.
Telefonszám: Aut. 866—19.

Steiner Márkus
hálnagykereskedő Budapest, IX. kerület, Központi vásárcsarnok.

Veszek és eladok bármily mennyiségű élő- és jegelt halat.
Iroda: IX. ker. Erkel-utca 11.

HALÁSZHÁLÓ
puha inslég és kötél, hálófonal, para-fa-alattság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

ÁDÁM MIKSA
R.-T.-NÁL BUDAPEST

Főüzlet: IV. Ferenc József-rakpart 6-7
A Ferenc József-híd és Erzsébet-híd között
Telefón: Aut. 843—10.
Fiókküzet: VII. Thököly-út 16 szám
A Keleti pályaudvar ind. oldalával szemközt
Telefón: József 361—71.